

American Chamber of Commerce in Moldova

fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova", nr. 3678, cod fiscal 41900014, bd. Ștefan cel Mare 202, clădirea Kentford, MD-2004, Chișinău, Moldova
Tel.: +373 22/ 211 781, Fax: +373 22/ 211 782, info@amcham.md, www.amcham.md

nr.19/2009
din 24.08.09

Dlui Viorel Dandara,
Viceministru
Ministerul Finanțelor al RM
str. Cosmonauților 7,
MD-2005, Chișinău
Republica Moldova

24 august 2009

Stimate Domn,

Din numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare Asociație) venim să vă asigurăm de înaltele noastre considerațiuni.

În scopul acordării unui suport cu privire la perfecționarea legislației fiscale ale Republicii Moldova, Comitetul pentru taxe din cadrul Asociației vă prezintă spre atenția Dvs., în anexă la această scrisoare, Avizul Asociației la Proiectul de lege „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

*Director executiv al Asociației Patronale
"Camera de Comerț Americană din Moldova"*
Tel: +373 22 211 781
Fax: +373 22 211 782
E-mail: milamalairau@amcham.md

Ana Vitiuc

*Copreședinte Comitetul pentru Taxe
Manager Audit KPMG Moldova SRL*
Tel: +373 22 580 580
Fax: +373 22 540 499
E-mail: avitiuc@kpmg.com

Avizul Asociației cu privire la Proiectul de lege "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative"

I. Comentarii și recomandări aferente modificărilor și completărilor introduse la Legea taxei de stat nr.1216-XII din 3 decembrie 1992

Nr.	Art.	Comentarii și recomandări
1.	Art.3	Referitor la modificările propuse în art. I pct. 1 al Proiectului de Lege considerăm că baza de calcul a taxei de stat urmează a fi reformulată, ținând cont de situația actuală. În prezent Registrul Bunurilor Imobile nu conține informație cu privire la valoarea bunurilor imobile care aparțin persoanelor juridice, respectiv ÎS „Cadastru” nu eliberează certificate privind valoarea unor asemenea bunuri. În acest sens, ar putea apărea dificultăți la aplicarea acestor norme.

II Comentarii și recomandări aferente modificărilor și completărilor introduse la Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997

Nr.	Art.	Comentarii și recomandări
2.	Art.5	Propunem de a expune pct. 26) al art. 5 al Codului fiscal (CF) în următoarea redacție: <i>„26) preț de piață – valoarea pe care persoanele independente o utilizează într-o tranzacție similară efectuată în condiții similare de concurență loială”.</i>
3.	Art.5	Cu referire la completarea art.5 al CF cu punctul 38, înțelegem că introducerea termenului de <i>„campanie promoțională”</i>¹ este corelată cu introducerea, printre altele, și a prevederilor noi la art. 95, alin. (2), lit. c) al CF (pct. 39 din Proiect), potrivit cărora nu va constitui drept obiect impozabil cu TVA livrarea de bunuri, servicii cu titlu gratuit în cadrul campaniilor promoționale. Deoarece, în practică, acțiunile promoționale în cadrul cărora agenții economici efectuează livrări cu titlu gratuit (de bunuri, servicii) pot fi diverse și nu se limitează doar la acele specificate în definiția propusă de <i>„campanie promoțională”</i>, este recomandabilă ajustarea acestei definiții pentru a elimina tratamentul TVA diferit, care ar fi aplicabil în cazul diverselor livrări cu scop promoțional (ex. flyere, postere, agende, etc.). În acest context, propunem fie: (i) de a exclude din redacția propusă sintagma „în cadrul unei perioade de timp limitată” concomitent cu completarea la final cu sintagma „...și altele).”, fie (ii) de a expune noțiunea în cauză în următoarea redacție: „Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin intermediul efectuării operațiunilor (livrărilor de bunuri, prestărilor de servicii) cu titlu gratuit.”

¹ Modalitate de promovare a vânzărilor de ordin cantitativ în cadrul unei perioade de timp limitată, prin intermediul primelor și cadourilor, jocurilor, loteriilor, operațiunilor cu titlu gratuit (distribuirea de eșantioane, degustările, demonstrațiile practice).

4.	Art.12	Cu privire la amendamentele introduse la prevederile art. 12 pct. 3) al Codului fiscal ce definește noțiunea de „dividend”, sugeram următoarele. Credem că noua redacție prin care se califică drept dividend “<u>venitul nerezidentului ce ține de activitatea reprezentanței permanente a acestuia în Republica Moldova</u>” ar urma să fie ajustată, deoarece reprezentanța permanentă este privită ca un agent economic <u>doar pentru scopuri fiscale</u> (art.75 alin.(2) al CF). De asemenea, redacția propusă nu este corelată cu normele internaționale (i.e. prevederile Convențiilor (Acordurilor) pentru evitarea dublei impuneri încheiate de Republica Moldova cu alte State și recomandările Consiliului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) de a urma Comentariile la Modelul OCDE). Ținând cont de prevederile normelor internaționale și redacția actuală a Codului fiscal, recomandăm completarea CF cu prevederi ce ar înlătura lacunele existente aferente activității reprezentanței permanente, inclusiv aferente înregistrării și lichidării acesteia și modalității de plată a impozitului pe venit de către aceasta.
5.	Art.13	Modificările ce țin de art.13 alin. (1) al CF nu pot fi considerate având caracter de concretizare, deoarece excluderea societăților (noțiunea specificată la art.5 pct. 9), din redacția actuală a articolului dat conduce la apariția unor neclarități privind taxarea veniturilor subiecților - membri a unei societăți. Ca rezultat a noilor modificări, ar exista riscul de calificare a societății, drept agent economic și taxarea acestora conform regulilor generale. De asemenea, noile modificări nu sunt corelate cu prevederile art. 60 – 62 ale CF, care reglementează regimul impozitării societăților și a membrilor acestora. Luând în considerație practica internațională unde există norme speciale de impozitare favorabilă a societăților și a membrilor acestora (ex. Germania, Olanda), recomandăm dezvoltarea conceptului dat și vă comunicăm disponibilitatea noastră de a prezenta informații cu referire la experiența fiscală internațională.
6.	Art.13	Recomandam expunerea art. 13 alin.(1¹) în următoarea redacție, în vederea respectării principiilor internaționale de taxare a persoanelor fizice: “ Subiecți ai impunerii sunt: - persoanele fizice rezidente – cetățeni ai Republicii Moldova, care nu desfășoară activitate de întreprinzător și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri impozabile din orice surse aflate în Republica Moldova; - persoanele fizice rezidente – cetățeni ai Republicii Moldova, care obțin venit financiar și din investiții din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; - persoanele fizice rezidente – cetățenii străini și apatrizii, care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova și obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova pentru activitatea acestora în Republica Moldova, cu excepția venitului financiar și din investiții din orice surse aflate în afara Republicii Moldova; - persoanele fizice nerezidente, care nu desfășoară activitate de întreprinzător pe teritoriul Republicii Moldova și pe parcursul perioadei fiscale obțin venituri conform Capitolului 11 al prezentului Cod”.
7.	Art.21	Cu referire la art. 21, alin. (1) al CF, recomandăm completarea redacției lui actuale cu indicarea expresă precum că prevederile acestui alineat nu se aplică în cazul operațiunilor de compensare (i.e. stingere reciprocă a unei obligații și creanțe opuse, certe, lichide, de aceeași natură și exigibile).

		Respectiv, sfera de aplicare a acestui alineat se va limita doar la operațiunile de schimb (barter).
8.	Art.27	Cu privire la completarea alineatului (2) al art.27 cu noul text aferent modalității de înstrăinare a autoturismelor a căror valoare este stabilită de art.26 (9) lit.b), recomandăm următoarele: - de înlocuit cuvintele „valoarea rămasă” cu cuvintele „baza valorică”.
9.	Art.49, 49 ¹ , 49 ²	Cu privire la modificările prevăzute de pct. 19, 20, 21 ale Proiectului de lege prin care se exclud art.49, 49 ¹ , 49 ² , recomandăm completarea CF cu un punct adițional care va avea următorul conținut: „Pe perioada acțiunii cotei zero la impozitul pe venit prevederile articolelor 49, 49¹, 49² nu se aplică.”
10.	Art.79 ³	Considerăm necesară introducerea unei modificări la art. 79 ³ pct. (2) al Codului fiscal, după cum urmează: - după textul „tradus în limba moldovenească” de introdus textul „, în cazurile în care confirmarea este prezentată într-o limbă străină, alta decât cea engleză și rusă.”
11.	Art.88	Cu referire la pct. 31 al Proiectului cu privire la modificările operate în art. 88 alin. (5), recomandăm de a completa acest alineat cu următoarea redacție: „Prevederile acestui alineat se aplică persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător.”
12.	Art.90 ¹	Nu susținem modificările propuse la art. 90 ¹ alin. (3 ¹) lit. b) privind reținerea la sursă a impozitului pe venit în mărime de 15% din patrimoniul transmis persoanelor fizice cu titlu de donație, deoarece acest regim nu va corespunde prevederilor art. 20, lit. i) al CF care califică acest venit drept neimpozabil.
13.	Art.97	Adițional modificărilor propuse la art. 97, alin. (4) al CF (i.e. pct. 41 din Proiect), recomandăm indicarea expresă în acest articol a organelor și serviciilor abilitate cu funcții de confirmare a pierderii calităților de consum a mărfurilor (ex. Camera de Comerț și Industrie), pentru admiterea de către autoritățile fiscale a calculării TVA de către agenții economici de la o valoare mai mică decât cheltuielile pentru producerea lor sau decât prețul de procurare al mărfurilor livrate, sau decât valoarea în vamă a mărfurilor importate, determinată conform art. 100.
14.	Art.111	Cu referire la pct. 51 din Proiect (i.e. modificările aduse la art. 111, alin. (1), lit. e), a doua liniuță), nu considerăm oportună înlocuirea serviciilor de publicitate cu cele de marketing, luând în considerație că legislația actuală a Moldovei nu definește serviciile de marketing, modificările astfel introduse fiind interpretabile. Totuși, în situația în care se dorește extinderea tipurilor de servicii din domeniul publicității care să cadă sub incidența art. 111, alin. (1), lit. e), a doua liniuță, ar putea fi analizată următoarea sintagmă: „- servicii de publicitate și de cercetare a pieței”.
15.	Art.115	Credem inoportună diferențierea termenului limită de prezentare a Declarației privind TVA de cel de achitare a TVA, întrucât aceasta ar împovăra procesul de raportare fiscală și de plată. Este recomandabilă păstrarea normelor actuale. Menționăm ca în baza ultimelor pronunțări, autoritățile de stat își pun ca scop de bază simplificarea și optimizarea continuă a reglementărilor privind desfășurarea activității de întreprinzător ² . Această necesitate este confirmată inclusiv de Raportul Băncii Mondiale "Doing Business 2009" ³ care, în baza criteriului ce măsoară ușurința cu care companiile își desfășoară activitatea, plasează Moldova pe locul 103 (i.e. cu 11

² Legea nr. 295-XVI din 21 decembrie 2007 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, precum și Legea nr. 424 din 16 decembrie 2004 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător; Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător

³ Sursa: <http://www.doingbusiness.org/Documents/CountryProfiles/MDA.pdf>

		poziții mai puțin față de anul precedent).
16.	Art.117 ¹	Cu privire la modificările introduse la art.117¹ pct. (10) considerăm oportun de inclus următoarea completare: - în prima propoziție după expresia „telefonie fixă și servicii internet,” de adăugat expresia „precum și alte tipuri de servicii comunale”. Această completare este cauzată de faptul că șirul tipurilor de cheltuieli compensatorii ce pot fi refacturate nu este deplin, de exemplu pot fi cheltuieli legate de transportarea deșeurilor care la fel sunt refacturate în cadrul relațiilor ce țin de contractele de locațiune.
17.	Anexa la titlul IV	Cu referire la punctul 58 al Proiectului de lege care prevede modificări la poziția tarifară 240220, în special majorarea radicală a cotei ad valorem a accizului stabilită în procente pentru țigaretetele cu filtru, atragem atenția Dumneavoastră asupra faptului că majorarea doar a cotei ad-valorem va conduce, de fapt, la creșterea sarcinii fiscale preponderent a țigaretetelor importate în Republica Moldova. De exemplu, la țigaretetele cu prețul de vânzare 15 Lei/pachet suma accizului se va mări de la 29,10 Lei până la 96,60 Lei pentru 1000 buc., adică cu 232%. Această modificare va avea o consecință negativă pentru producătorii și importatorii țigaretetelor din segmentul cu preț mediu și premium. Mai mult ca atât, actualmente sarcina fiscală reală este mai mare la țigaretetele mai scumpe datorită taxei pe valoarea adăugată. Așadar, suma accizului și TVA percepute de la țigaretetele cu prețul de vânzare 4,00 Lei/pachet constituie 45,93 Lei pentru 1000 buc., în timp ce la țigaretetele cu prețul de vânzare 15,00 Lei/pachet – cota acestor taxe se ridică până la 154,10 Lei la 1000 buc. Acceptarea propunerilor prezentate în Proiectul de lege va rezulta în reducerea vânzărilor legale a țigaretetelor recunoscute internațional și va stimula semnificativ contrabanda pe teritoriul Republicii Moldova și în afară ei. Având în vedere scopul Proiectului de lege care propune perfecționarea legislației fiscale, considerăm oportun mărirea treptată, dar și concomitentă, a ambelor cote ale accizului – stabilite în suma absolută și ad valorem în procente, cât și reintroducerea sumei minime a impozitelor colectate la o mie de bucăți. O astfel de structură va garanta venituri stabile la bugetul de stat și va preveni invadarea pieții cu țigaretete din segmentul cu preț inferior. De asemenea, Vă atragem atenția asupra faptului, că modificarea structurii accizului va conduce la schimbarea prețului maxim de vânzare cu amănuntul la țigaretete cu filtru. Ținând cont de cerințele legislației referitor la marcarea acestora pe ambalaj (pachet de țigaretete), Vă rugăm să asigurați o perioadă de tranziție până la intrarea în vigoare a cotelor noi ale accizului și să le stabiliți începând cu 01 iulie 2010.
18.	Art.133	Înțelegem că odată cu implementarea modificărilor propuse la art. 59 al Proiectului (i.e. privind art. 133, alin. (2), lit. g) al CF), timbrele (mărcile) de acciz nu vor fi eliberate de către Inspectoratul fiscal de stat teritorial. Odată cu excluderea dată, este totuși recomandabilă specificarea expresă la Titlul IV sau Titlul V ale CF a autorității competente în acest sens.
19.	Art.175	Nu susținem modificarea propusă la pct. 67 al Proiectului, prin care se va exclude din art. 175 alin. (4) al CF termenul de executare a ordinelor de plată (i.e. termen actual de 7 zile), deoarece aceasta va reduce transparența procesului de compensare pentru contribuabili și va conduce spre majorarea cazurilor de corupție.
20.	Art.257	Cu referire la conținutul art. 257 alin (1) al CF în redacția propusă la pct. 75 din Proiectul de lege, precum și pentru evitarea unui tratament practic abuziv al inspectorilor fiscali în cadrul controalelor fiscale, este recomandabilă specificarea în mod direct a tipurilor de „documente de evidență” a căror întocmire incompletă și/sau inadecvată ar genera aplicarea amenzii prevăzute la acest articol ⁴ .

⁴ 500 lei pentru fiecare caz, dar nu mai mult de 5000 lei

III. Comentarii și recomandări aferente Legii pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal

Nr.	Art.	Comentarii și recomandări
21.	Art.4	Recomandăm introducerea unei completări la art. 4 pct. (14) al Legii pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal, după cum urmează: - la alineatul întâi după textul „pe parcursul anului 2007” de inclus textul „și care acceptă plăți în numerar (sau care au aparate de casă)” - la alineatul trei după textul „pe parcursul anului precedent” de inclus textul „și care acceptă plăți în numerar (sau care au aparate de casă)”.

IV. Comentarii și recomandări aferente modificărilor și completărilor la Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000

Nr.	Art.	Comentarii și recomandări
22.	Art.67, 73	Cu referire la redacția propusă la art. X din Proiect, menționăm următoarele. Este binevenită armonizarea normelor CF și Codului Vamal cu privire la determinarea obligațiilor privind TVA ce rezultă în cazul contractelor de leasing internațional. Totodată, înțelegem că scopul amendamentelor propuse nu a fost unul de reducere a eficienței investițiilor prin intermediul leasingului. Astfel, considerăm că ar fi inoportună implementarea modificărilor prevăzute la art. X al Proiectului, i.e.: ▪ suspendarea parțială de plata drepturilor de import a mărfurilor introduse în baza unui contract de leasing internațional plasate sub regim vamal de admitere temporară (i.e. pct. 1 al art. X din Proiect), ▪ stabilirea bazei de calcul al drepturilor de import în cazul punerii în libera circulație a unui obiect al leasingului, ca urmare a realizării de către locator a opțiunii de procurare a acestui bun la expirarea contractului de leasing și achitării integrale a plăților de leasing, <u>ca fiind egală cu valoarea în vama a obiectului leasingului la momentul plasării acestuia în regim de admitere temporară</u> (i.e. pct. 2 al art. X din Proiect). deoarece aceasta va genera costuri semnificative pentru locatarii (rezidenți ai Moldovei) cu drepturile vamale de import după cum urmează: ▪ cu taxele vamale - ar fi datorată 5% taxa vamală, pentru fiecare luna calendaristică sau fracție de luna în care mărfurile respective au fost plasate sub regimul vamal de admitere temporară cu suspendare parțială de drepturile de import, din valoarea taxei vamale care ar fi trebuit să fie plătită pentru mărfurile menționate dacă ar fi fost puse în libera circulație la data la care au fost plasate sub regimul de admitere temporară, aceasta fiind achitată la încheierea regimului, ▪ cu TVA - în situația în care la data punerii în libera circulație a obiectului leasingului, ca urmare a realizării de către locator a opțiunii de procurare a acestui bun la expirarea contractului de leasing și achitării integrale a plăților de leasing, <u>baza de calcul a TVA ar fi valoarea în vamă a obiectului leasingului la momentul plasării acestuia în regim de admitere temporară, plus alte impozite și taxe datorate în vamă la această dată</u>. În această situație, ar putea fi generată o dublă taxare cu TVA, întrucât conform redacției propuse la pct. 50 al art. III al Proiectului (i.e. art. 109¹ al CF), pentru operațiunile de leasing (financiar sau operațional) contractate cu un furnizor stabilit în străinătate, <u>termenul obligației fiscale privind TVA se consideră data specificată în contract pentru plata ratei de leasing; în cazul efectuării plății în avans a ratei de leasing, data obligației fiscale se considera data efectuării plății</u>. Luând în considerație obiectivele Statului de atragere și facilitare a investițiilor, impactul negativ pe care l-ar avea modificările propuse asupra agenților economici din Moldova, din punctul de vedere al costurilor și/sau a fluxurilor de numerar, precum și reducerea atractivității acestei

		forme de finanțare a investițiilor, ar fi recomandabila: - următoarea redacție a art. 67 alin. (3) al Codului vamal: “Mărfurile introduse în baza unui contract de leasing internațional se plasează sub regimul vamal de admitere temporara, cu suspendarea totala de plata drepturilor de import, cu excepția TVA, stingerea căreia este reglementată de Titlul III al Codului Fiscal, și cu exonerarea de datoria garantării obligației vamale.”, - păstrarea versiunii actuale a art. 73 alin. (2) al Codului vamal, Adițional celor expuse, pentru evitarea neclarităților la interpretarea normelor din Codul vamal cu privire la leasing internațional, ar fi recomandabilă specificarea direct în textul acestuia a implicațiilor ce derivă în următoarele cazuri: - care ar urma să fie baza de calcul al drepturilor de import în cazul punerii în libera circulație a unui obiect al leasingului ca urmare a realizării de către locatar a opțiunii de procurare anticipata a acestui bun, adică pana la expirarea contractului de leasing și achitării integrale a plăților de leasing (în acest sens, ar fi necesare completări la art. 73 alin. (2)), - implicațiile care ar rezulta în situația în care regimul vamal de admitere temporara a mărfurilor plasate în baza unui contract de leasing financiar sau operațional nu a fost închis pe parcursul a 7 ani, prevăzuți la art. 69 alin. (3).
--	--	---

V. Comentarii și recomandări aferente modificărilor și completărilor la Legea nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal

<i>Nr.</i>	<i>Art.</i>	<i>Comentarii și recomandări</i>
23.	Art.24	Cu referire la art. IV din Proiect (i.e. excluderea alin. (20) și (22) ale art. 24 al Legii nr.1164 -XIII din 24 aprilie 1997), sugerăm efectuarea unor amendamente similare celor propuse la pct. 9 din acest Aviz.